

PC-13733/NH

C-2111

ECONOMICS & DEVELOPMENT-I

(Semester-V)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 75

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 12 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

- I. What are the main features of an underdeveloped economy?
- II. Explain Lewis's model.
- III. Explain the Nurkse's thesis of disguised unemployment.
- IV. Critically evaluate Kaldor's model.

SECTION—B

- V. Explain strategies of economic development.

- VI. Explain Rostow's stages of growth.
- VII. What is the need of planning? Explain its objectives and strategies.
- VIII. Explain export promotion and important substitution strategy.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write short notes on the following :
 - 1. Growth *Vs.* Development.
 - 2. Capital formation.
 - 3. Innovation.
 - 4. Natural rate of growth.
 - 5. Big Push.
 - 6. Choice of techniques.
 - 7. Input output analysis.
 - 8. Critical minimum effort.
 - 9. Poverty.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਇਕ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?
- II. ਲੇਵਿਸ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- III. ਨਰਕਸੇ ਦੇ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- IV. ਕਾਲਡਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- VI. ਰੋਸਟੋ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਅ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- VII. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- VIII. ਨਿਰਯਾਤ ਵਧਾਊ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਬਦਲਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C
(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਵਾਧਾ ਬਨਾਮ ਵਿਕਾਸ।
 2. ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ।
 3. ਨਵੀਨਤਾ (Innovation).
 4. ਵਾਧੇ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਦਰ।
 5. ਬਿਗ ਪੁਸ਼।
 6. ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ।
 7. ਆਦਾਨ ਉਤਪਾਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ।
 8. ਨਾਜ਼ੁਕ ਨਿਊਨਤਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ (Critical minimum effort).
 9. ਗਰੀਬੀ।
-